

OGÓLNOPOLSKA NARADA KRAJOZNAWCZA PTTK

W dniach 17—18 V 1970 r. w sali Teatru Wybrzeża w Gdańsku odbyła się Ogólnopolska Narada Krajoznawcza Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Na naradę przybyło 702 działacze Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, przedstawiciele nauki, organizacji młodzieżowych, związków zawodowych, Ludowego Wojska Polskiego, delegacje zagraniczne. W naradzie wzięli także udział przedstawiciele powiatów, zakładów pracy, wsi, szkół i uczelni — laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczo-Turystycznego *Szlakami Polski Ludowej*.

Na Naradę przybyli przedstawiciele władz partyjnych, państwowych i społecznych: kierownik Wydziału Propagandy i Agitacji KC PZPR Tadeusz WRĘBIAK, sekretarz CRZZ Ryszard POSPIESZYŃSKI, przewodniczący Krajowej Rady Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki Jan KRĘCIELEWSKI, wiceminister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Waldemar WINKIEL, zastępca przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki Andrzej TROJNAR, zastępca szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego płk Edward SZPITEL, przewodniczący Rady Naczelnej ZSP Stanisław CIOSEK, zastępca Naczelnika ZHP Włodzimierz SARAN, kierownik Wydziału Sportu i Turystyki Zarządu Głównego ZMS Stanisław ROMAŃSKI, zastępca kierownika Wydziału Sportu i Turystyki Zarządu Głównego ZMW Bogdan KALIŃSKI,

gospodarze ziemi gdańskiej: sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR Jerzy HAJER, zastępca przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Łukasz BALCER, przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Związków Zawodowych Ludwik GRZEŠKOWIAK i przewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Gdańsku Jan NIKOŁAJEW.

Delegacje zagraniczne uczestniczyły w Ogólnopolskiej Naradzie Krajoznawczej w następującym składzie: przedstawiciele Bułgarskiego Związku Turystycznego — Magda GINOWA i Vassiler ZWETAN; Czechosłowackiej Federacji Turystyki i Obozownictwa — Ladisław KANAY, Martinek HYNEK, Julius ZISKAY, Rosislav CHRASTINA; Komitetu do Spraw Turystyki i Wędrownictwa NRD — Horst BENNING, Helmut MEIER, Schramm KUNST, Manfred THON; Ogólnowęgierskiego Towarzystwa Miłośników Przyrody — Lajos TOTH i Jenő BERCES; Centralnego Związku Turystycznego Związków Zawodowych ZSRR — Władlen SIE-MONOWICZ TANTLEWSKI i Tamara MIASTNIKOWA.

Uroczystego otwarcia obrad dokonał prezes Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Piotr Gajewski, który powiedział m. in.:

„Nasza Narada odbywa się w XXV-lecie powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Polski. Stąd też nie jest przypadkiem, że obradujemy w starym polskim mieście Gdańsku, który jest symbolem polskości, symbolem walki z naporem germanizmu, miastem — pomnikiem bohaterstwa

KRAJOZNAWSTWO SZKOŁĄ PATRIOTYCZNEGO WYCHOWANIA

Prezydium Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej.

Fot. G. Russ

i twórczych dokonań ludu polskiego. Gdańsk — to również pomnik kultury narodowej, to jednocześnie centrum przemysłu stocznioowego i gospodarki morskiej, to żywa lekcja naszej historii i osiągnięć współczesnego budownictwa socjalistycznego.

Te treści wiążą się ściśle z tematem naszej Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej, z kierunkiem, w jakim chcemy szczególnie rozwijać naszą działalność w ruchu turystycznym — ujętym w naszym hasle obrad: *Krajoznawstwo — szkołą patriotycznego wychowania.*

Zorganizowaliśmy Ogólnopolską Naradę Krajoznawczą zapraszając do współdziałania działaczy krajoznawczo-turystycznych: związków zawodowych, organizacji młodzieżowych, społecznych, instytucji państwowych, wojska oraz środowisk naukowych.

Łączymy naszą naradę z uroczystym

zakończeniem Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczo-Turystycznego *Szlakami Polski Ludowej* — zorganizowanego i przeprowadzonego w 1969 r. pod patronatem Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu. Właśnie nasz konkurs, dla jego sześciu milionów uczestników był niezwykle cenną i pożyteczną lekcją patriotyzmu.

Pragnę wyrazić przekonanie, że nasze obrady przyczynią się do wzbogacenia i udoskonalenia, a także uwspółcześnienia programu działalności ideowo-wychowawczej w naszym Towarzystwie i w polskim ruchu turystycznym."

Następnie powołano przewodniczących obrad: Jacka Węgrzynowicza, wiceprezesa Zarządu Głównego PTTK, Józefa Topisza, sekretarza Krajowej Rady Ogólnopolskiej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki CRZZ, Wojciecha Militza, zastępcę sekretarza generalnego Zarządu

Głównego PTTK, Władysława Wojewódzkiego, prezesa Zarządu Okręgu PTTK w Gdańsku.

Na sekretarzy obrad powołano: Romana Bara, wiceprzewodniczącego WKKFiT w Gdańsku, Ryszarda Cetnarskiego, kierownika Działu Programowego Zarządu Głównego PTTK, Edwarda Wojtuszkiewicza, wiceprezesa Zarządu Okręgu PTTK w Gdańsku.

Przemówienie poświęcone omówieniu roli krajoznawstwa w realizacji zadań budownictwa socjalistycznego wygłosił Tadeusz WRĘBIAK, kierownik Wydziału Propagandy i Agitacji KC PZPR.

Z kolei prezes Zarządu Głównego PTTK Piotr Gajewski wygłosił referat pt. *Programowy dorobek PTTK w Polsce Ludowej*, a wiceprezes Jacek Węgrzynowicz referat nt. *Krajoznawstwo szkołą patriotycznego wychowania*.

Po referatach programowych zabrał głos przewodniczący Komitetu Konkursu *Szlakami Polski Ludowej* Jan Kręcielewski, który dokonał podsumowania wyników konkursu, zaś przewodniczący Centralnego Sztabu Konkursu Wojciech Militz odczytał werdykt jury i listę nagrodzonych. Aktu wręczenia laureatom konkursu nagród ufundowanych przez Centralną Radę Związków Zawodowych i Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki dokonali: sekretarz CRZZ Ryszard Pospieszynski, zastępca przewodniczącego GKKFiT Andrzej Trojnar, wiceminister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Waldemar Winkiel, sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR Jerzy Hajer, wiceprzewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Łukasz Balcer oraz przedstawiciele Prezydium Komitetu Konkursu z Janem Kręcielewskim i prezesem Zarządu Głównego PTTK Piotrem Gajewskim.

Po uroczystości rozdania nagród rozpoczęto dyskusję.

Na zakończenie pierwszego dnia obrad plenarnych uczestnicy Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej PTTK uchwalili list do Komitetu Centralnego PZPR.

Sala obrad.

CAF

W godzinach popołudniowych uczestnicy Narady złożyli hołd bohaterskim obrońcom Westerplatte. Delegacje uczestników narady, laureaci Konkursu *Szlakami Polski Ludowej*, goście honorowi oraz delegacje zagranicznych organizacji turystycznych wraz z pocztami sztandarowymi udały się na Westerplatte, gdzie odbyła się uroczystość złożenia wieńców przed Pomnikiem Bohaterów. W uroczystości uczestniczyli m.in.: zastępca przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki Andrzej Trojnar i przewodniczący Krajowej Rady Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki Jan Kręcielewski. Przemówienie wygłosił zastępca szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego płk Edward Szpital, który powiedział m.in.:

„Z prawdziwym wzruszeniem zabieram głos w miejscu, które jest tak pięknym i wzniosłym pomnikiem patriotyzmu. Trudno byłoby o lepszy symbol dla podkreślenia charakteru uroczystości Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczo-Turystycznego *Szlakami Polski Ludowej*, który dla sześciu milionów jej uczestników stał się cenną lekcją patriotyzmu.

Westerplatte.

Fot. W. Medwecki

Przed dwudziestu pięciu laty patriotyzm oznaczał stawanie do walki o wolność Ojczyzny i jej nowy, socjalistyczny kształt. To była gotowość poświęcenia życia w walce do ostatka i wiara w zwycięstwo. Ta ziemia dobrze pamięta ów akt patriotyzmu i ten pomnik świadczy o męstwie Polaków.

Ale przecież patriotyzm jest postawą społeczną charakterystyczną nie tylko w momencie zagrożenia. Czynna obrona narodu, Ojczyzny jest jego wyrazem najpiękniejszym, ale i tragicznym — z powodu koniecznych ofiar. Ojczyzna jednak czasem tylko wymaga od patrioty daniny krwi, częściej wymaga ofiarnej pracy. Patriotyzmu nie wystarczy wyznawać — patriotą trzeba być zawsze, bowiem patriotyzm nie akceptuje postawy biernej. Na co dzień patriotyzm nakazuje praco-

wać, uczyć się, bo patriotą to Polak w służbie Ojczyzny, to obywatel, który czynnie współdziała w rozwijaniu siły i potęgi kraju, bierze udział w życiu społecznym i gospodarczym oraz w realizacji budownictwa socjalistycznego gwarantującego narodowi polskiemu pomyślną przyszłość i sprawiedliwy ustrój.

Miłość Ojczyzny kształtuje się w człowieku z wiekiem, a wszczepiona powinna zostać u progu dojrzałego życia. Uczucia patriotyczne rodzą się z codziennego obcowania z przyrodą i mową ojczystą, z przywiązania do ziemi rodzinnej. Utrwalane są przez poznawanie przeszłości i teraźniejszości narodu, jego kultury, kształtują się w nauce i pracy.

Nasz Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczo-Turystyczny pięknie połączył te wszystkie czynniki, stworzył doskonałą okazję do pogłębienia wiedzy o naszej polskiej codzienności, do poznania pamiątek narodowych, do przejścia tych szlaków, którymi partyzant, żołnierz polski i żołnierz radziecki nieśli Polsce wolność. Łączył w sobie teraźniejszość z przeszłością, która legła u jej podstaw z której wyrosła przez ćwierćwiecze socjalistyczna Polska. (...)

(...) Lekcje historii, jakimi były imprezy konkursowe, są bardzo potrzebne i ważne, uczą bowiem szanować i ocenić sukcesy dnia dzisiejszego.

Konkurs połączył tradycję ze współczesnością po to, by zwracać uwagę uczestników na przyszłość. Świadomość stojącej za nami historii, świadomość ogromu pracy, jaka jeszcze nas czeka — to jest właśnie wychowanie dla przyszłości, dla socjalizmu."

Wieczorem uczestnicy Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej obejrżeli w Teatrze Wybrzeże spektakl pt. *Morze dalekie — morze bliskie*.

Uczestnicy Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej mieli również możliwość zwiedzenia wielu interesujących wystaw. Z okazji narady zorganizowano następujące ekspozycje:

— Programowy dorobek Ogólnopolskie-

go Konkursu Krajoznawczo-Turystycznego „Szlakami Polski Ludowej” (w klubie „Kogga”). Na ekspozycję złożyły się nadesłane przez sztaby konkursowe ze szkół, zakładów pracy i jednostek wojskowych liczne albumy, kroniki, rysunki i pomysłowe prace plastyczne obrazujące osiągnięcia dwudziestopięcioletnia.

Organizatorem wystawy był Sztab Centralny OKKT *Szlakami Polski Ludowej*;

— *25 lat turystyki na Ziemi Gdańskiej*, w Teatrze „Wybrzeże”, którą zorganizował Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej w Gdańsku;

— *Wydawnictwa PTTK w XXV-leciu PRL*, w Oficerskim Klubie Garnizonowym w Gdyni, zorganizowana przez Wydział Wydawnictw Zarządu Głównego PTTK;

— *Lenin na ziemiach polskich*, w Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni, przygotowana staraniem Komisji Krajoznawczej i Historycznej Zarządu Głównego PTTK oraz Muzeum Lenina w Warszawie;

— *Pamiętka krajoznawcza*, w sali obrad na statku „Batory”, zorganizowana przez Dział Produkcji Zarządu Głównego PTTK;

— *Turystyka na znaczku pocztowym*, w Klubie Oddziału Morskiego PTTK w Gdyni, przygotowana przez Zarząd Oddziału PTTK w Gdańsku.

W drugim dniu Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej obrady odbywały się w zespołach problemowych.

Zespół pierwszy pod przewodnictwem Mariana Sobańskiego omawiał zagadnienia związane z wykorzystywaniem krajoznawstwa w pracy z młodzieżą szkolną.

Zespół drugi obradował pod kierunkiem Romana Peretiatkowicza i zajął się omówieniem wykorzystania krajoznawstwa w badaniach naukowych.

Zespół trzeci, któremu przewodniczył Juliusz Braun, przedyskutował problem regionalizmu krajoznawczego.

Zespół czwarty pod przewodnictwem Tadeusza Rycerskiego omawiał problemy popularyzacji krajoznawstwa.

Zespół piąty, któremu przewodniczył Janusz Grzybowski, rozpatrzył zagadnienia związane z metodyką krajoznawstwa.

Po południu w Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni toczyły się obrady plenarne.

W dyskusji zabierali głos przewodniczący zespołów referując dorobek prac poszczególnych zespołów. W imieniu delegacji zagranicznych uczestniczących w obradach zabrał głos Władlen Tantlewski oraz wiceprzewodniczący GKKFiT Andrzej Trojnar. Łącznie w dyskusji plenarnej głos zabrało 14 mówców. Na zakończenie uczestnicy Narady uchwalili rezolucję w sprawie programu krajoznawczej turystyki i problemu *Człowiek i jego środowisko*.

Podsumowania i zamknięcia Ogólnopolskiej Narady Krajoznawczej dokonał Jacek Węgrzynowicz.